

České vládě po sérii soudem sestřelených nezákonných opatření nezbylo, než přistoupit k nečekanému rozvolnění. Čekají ji stovky žalob, stížností a odškodnění, které zaplatíme my všichni a ne ti, co to způsobily

- CZ24 News | 29. května 2021

ČESKO: Vládě po sérii soudem sestřelených nezákonných opatření nezbylo, než přistoupit k nečekanému rozvolnění.

Nejvyšší správní soud zrušil už celou řadu vládních nařízení a o dalších více než šesti desítkách stížností bude ještě rozhodovat.

Podnikatelům či dalším zasaženým lidem se tak otevírají cesty k požadování náhrady škod, které mohou jít do vysokých částek. Staronový ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (ANO) ohlásil, že se resort hodlá bránit ústavní stížností. Tím však vyvolal spíše pobavení u právníků, podle kterých to ze zákona není možné.

Vláda tak pokračuje v podle kritiků chaotickém způsobu řízení pandemie, při němž opětovně porušuje vlastní plány. Ačkoliv je rozhodnutí rozvolnit nečekané a podnikatelé se tak dozvěděli o otevření s velmi krátkým předstihem, ve skutečnosti zapadá do systému vládních „balíčků“, který se kterým například koresponduje otevření interiérů hospod či bazénů při průměrné incidenci 50 nakažených na 100 tisíc obyvatel za sedm dní. V pátek se tato hodnota přitom pohybovala už na čísle 34 na 100 tisíc, vláda však chtěla původně vyčkat na dopady předchozích rozvolňování.

Nejvyšší správní soud mezitím pokračuje v sestřelování dalších vládních opatření. Jen za posledních několik dní padlo zpětně nařízení omezující restaurace či kasina, opatření omezující provoz vleků a lanovek či to, kterým vláda nařizovala nosit všem osobám starším dvou let respirátory ve venkovních prostorech. Zásadním prohřeškem, který se v rozsudcích opakuje, je to, že ministerstvo restrikce uvalené na občany nedostatečně zdůvodňuje.

Řešit budou přitom soudci ještě další desítky stížností. „V tomto rejstříku je k dnešnímu dni (pátku) celkem 126 návrhů a 64 řízení z tohoto počtu již bylo skončeno,“ uvedla mluvčí soudu Sylva Dostálová. Návrhy na zrušení, kterými se soud zabývá v přednostním režimu, se týkají řady opatření i jejich částí omezujících obchody a služby, provoz škol a testování v nich či nošení respirátorů na veřejnosti.

S každým zrušeným opatřením se tak otevírá zasaženým lidem cesta k žádosti o náhradu škody, vzhledem k plošnému zásahu opatření na celém území by tak požadavky mohly dosahovat i závratných čísel. Podávání žalob už avizoval restauratér Jiří Janeček z iniciativy Chcipl PES, podle něj by jich mohlo padnout několik stovek. Otevřením vnitřních prostor restaurací a dalších stravovacích zařízení od pondělí se podle něj potvrdilo, že podniky byly zavřené protiprávně. Žaloby mají podávat jednotliví podnikatelé, hnutí už má pro ně připravené vzory.

Ministerstvo zdravotnictví se však chce proti rozsudkům Nejvyššího správního soudu bránit. Ministr Adam Vojtěch řekl, že resort podá ústavní stížnost. „Názor Nejvyššího správního soudu je velmi restriktivní, pokud jde o možnosti a pravomoci ministerstva zdravotnictví uzavírat plošně služby,“ uvedl ministr.

To však vyvolalo pobavení mezi některými právníky na sociálních sítích, podle nich něco takového není možné. Podle odborníka na zdravotní právo a experta Pirátů Ondřeje Dostála už z pandemického zákona samotného vyplývá, že se proti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ministerstvo odvolávat nemůže. Stejně tak podle něj nemůže podat ústavní stížnost. „Ministerstvo, respektive stát, nemá základní práva. Ústavní stížnost je naopak nástrojem těch, kteří se brání, kterým bylo do základních práv zasaženo proti státu. Stát může teoreticky chtít něco po Ústavním soudu jenom tam, kde vystupuje v nějakých majetkových vztazích, ale o to se zde nejedná,“ řekl Dostál.

Po odškodnění v řádech stamilionů korun volají také Podnikatelské odbory. „Vláda zneužila svoje mocenské postavení a autoritu svého úřadu a zakazovala a přikazovala, aniž by pro to měla podklady, důkazy potřeby či zdůvodnění. Soudy toto její jednání odmítaly – a vláda drze pokračovala ve stejném duchu. To je naprosto nepřijatelné. Živnostníkům a podnikatelům vznikly díky vládním opatřením stamilionové škody. Jediným spravedlivým řešením je tyto škody nahradit,“ uvedl předseda Podnikatelských odborů Radomil Bábek. Odbory spolu s právními kanceláři připravují návrh postupu, jak se malí podnikatelé a živnostníci domůžou odškodnění.

Žádat náhradu škody však pro podnikatele nemusí být tak snadné. Stát se podle právníků bude nárokům podnikatelů bránit tím, že by hosté kvůli obavám z covidu-19 stejně nepřišli. Podle místopředsedy České advokátní komory Tomáše Sokola budou provozovatelé moci zcela jistě využít zákon o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci. Dokazování ale podle něj

nebude jednoduché. „V každém případě požadavku na náhradu škody například hostinského, jejíž tvrzenou příčinou byl protiprávní zákaz přítomnosti veřejnosti v provozovnách, bude nutné prokazovat, že nebýt tohoto zákazu, hosté by jednak do provozovny přišli a jednak vcelku přinesli tržbu, jejíž absence bude tvrzena jako škoda,“ upozornil.

Tam, kde byla veřejnost připravena služby čerpat, mají podle Dostála provozovatelé velkou šanci na úspěch. Předpokládá, že stát se bude v soudních sporech bránit třemi způsoby: vedle zmíněného tvrzení o absenci hostů to podle něj bude argument, že NSS zrušil opatření ministerstva zdravotnictví pouze z formálních důvodů, a také poukázání na krajní nouzi v boji proti epidemii a kvůli záchraně veřejného zdraví. Dostál věří, že tyto argumenty neobstojí.

Zdroj: <https://echo24.cz/>